

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 25/39606-2
Saksbehandler Marit Ragnhild Øien

Kommunedirektørens forslag til Økonomi- og handlingsplan 2026-2029

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Ungdomsrådet	11.11.2025	15/25
2 Arbeidsmiljøutvalget	13.11.2025	23/25
3 Eldrerådet	17.11.2025	21/25
4 Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	17.11.2025	28/25
5 Partssammensatt utvalg	17.11.2025	21/25
6 Utvalg for næring, eiendoms- og stedsutvikling	17.11.2025	30/25
7 Utvalg for klima, teknikk og miljø	18.11.2025	32/25
8 Utvalg for oppvekst, idrett og kultur	19.11.2025	48/25
9 Utvalg for omsorg, helse og seniorpolitikk	19.11.2025	19/25
10 Utvalg for plan og byggesak	20.11.2025	102/25
11 Formannskapet	26.11.2025	74/25
12 Kommunestyret	17.12.2025	

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 11.11.2025 sak 15/25

Behandling:

Kommunikasjonssjef Morten Ellingsen presenterte økonomi og handlingsplan (ØHP).
Anne Holsæter Nordby og Stein Egil Drevdal presenterte sine områder i ØHP og rådet stilte spørsmål.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.
Ungdomsrådet har følgende tilleggskommentarer:

PSYKISK HELSE

- Ungdomsrådet er imot omstillingen av psykisk helsetilbud for barn og unge. Det er allerede et ikke godt nok psykisk helsetilbud for barn og unge, og det vil ikke hjelpe å kutte enda mer i det.
Fikk 1 stemme og falt
- Psykisk helsetilbud for barn og unge må beholde sin totale kapasitet, ungdomsrådet er ikke imot at det blir omstilt, men vi vil være imot omstillingen hvis den totale kapasiteten reduseres. Vi tror at kommunen vil spare penger i lengden hvis en kan hjelpe ungdom tidligere, slik at de kan vokse opp til å bli godt fungerende medlemmer av samfunnet. Det er viktig at omstillingen ikke skjer på bekostning av tilbudet og barn og unges beste. Ungdomsrådet mener det er viktig at ungdom involveres i arbeidet med eventuell omstilling av psykisk helsetilbud for barn og unge.
Støttes enstemmig
- Ungdomsrådet oppfordrer de folkevalgte til å investere i kommunens barn og unge. Dette vil kommunen tjene på, på sikt.
Støttes med 7 mot 4 stemmer.

KUNSTGRESSBANER

- Vi er imot fjerning av undervarme på kunstgressbanene. Hvis varme ved kunstgressbaner blir fjernet, fører det til mindre aktivitet for uorganisert, og organisert fotball, og øker risikoen for skade for spillerne som spiller. Fotballen er noe som gir et godt sosialt felleskap og mye glede hos barn og unge, det er spesielt viktig at de får opprettholdt dette gjennom vintermånedene. Ved kutting av varme, må i hvert fall gode brøyteordninger garanteres. Vi tror brøyting av fotballbaner vil nedprioriteres, og tilbudet vil bli redusert.
Støttes med 7 mot 4 stemmer.

GATEVARME

- Ungdomsrådet mener at gatevarme bør beholdes noen steder for å gjøre tjenester brukt av sårbare grupper tryggere, eksempelvis ved legesentre, seniorsentre og apotek.
Støttes enstemmig.
- Ski stasjon er et viktig knutepunkt i kommunen, og det er svært mange mennesker innom gjennom hele dagen. Gatevarmen er helt essensiell for å opprettholde et effektivt knutepunkt i kommunen.
Støttes med 9 mot 2 stemmer.

OMRÅDE OPPVEKST

SKOLEBIBLIOTEK

- Ungdomsrådet er imot reduksjon i tilbudet for skolebibliotekene.
Fikk 3 stemmer og falt.
- Ungdomsrådet aksepterer en reduksjon i tilbudet for skolebibliotekene.
Støttes med 8 mot 3 stemmer.

NEWTONROM

- Ungdomsrådet er for realfagssatsning, men vi trenger noe mer konkret. Vi synes Newtonrommet er et godt tilbud, med en ekstra opplevelse, og ønsker noe tilnærmet dette. Vi er bekymret for at realfagstilbudet blir dårligere ved avvikling av Newtonrommet.
Fikk 1 stemme og falt.
- Ungdomsrådet aksepterer en omstilling fra Newtonrommet til realfagssatsning.
Støttes med 10 mot 1 stemme.

SKOLE

- Ungdomsrådet er imot å effektivisere årlig innkjøp av digitale lisenser, læremidler og læringsressurser. Det er viktig å sikre at elevene har gode nok ressurser til å lære det de skal.
Fikk 3 stemmer og falt.
- Ungdomsrådet ønsker å påpeke negative konsekvenser ved senkning av temperatur i skolebygg. Det kan føre til dårligere læring.
Fikk 2 stemmer og falt.
- Vi er imot oppsigelse av barnehage- og SFO-plass for 1. og 2. klasse ved utestående betalinger, men støtter oppsigelse av SFO- plass for 3. og 4. klasse ved utestående betalinger. Dette begrunner vi med at 1. og 2. klassinger er mer sårbare og har støtte behov for SFO-plass, mens 3. og 4. klassinger i større grad kan klare seg selv hjemme.
Støttes med 6 mot 5 stemmer.

FRITID

- Vi synes Nordre Follo Gatekunst er et fint prosjekt, og et godt tilbud, men vi har forståelse for hvorfor det blir foreslått avviklet. Forslaget støttes.
Støttes enstemmig.
- Ungdomsrådet mener at hvis egenandelen på kulturskolen økes, må også budsjettrammen for tilskuddsordningen for familier med lav inntekt økes. Flere familier vil kunne trenge støtte. Støttes enstemmig.

VARMTVANNSBASSENG

- Ungdomsrådet er imot at varmtvannsbasseng på både Dagbo og Høyås stenges. Vi støtter rehabilitering av varmtvannsbasseng på Høyås. Mange eldre er avhengig av varmtvannsbasseng for fysisk aktivitet, da det er en skånsom treningsform.
Støttes enstemmig.
- Ungdomsrådet foreslår å senke temperaturen i de kommunale bassengene for å spare strømutfgifter (ikke varmtvannsbasseng).
Fikk 3 stemmer og falt.

PARKERING

- Ungdomsrådet er imot forslaget om ansattbetaling på p-plasser, og dette gjelder alle sektorer. Fikk 2 stemmer og falt.
- Ungdomsrådet støtter forslaget om ansattbetaling på p-plasser, men med en lavere parkeringsavgift. Fikk 1 stemme og falt.

- Ungdomsrådet er imot ansattbetaling på p-plasser for de som jobber i barnehage, på skole og for eksempel omsorgsboliger og sykehjem. Vi har allerede et rekrutteringsproblem og må prøve å beholde våre ansatte. Folk burde oppfordres til å bruke kollektivt, men dette er ikke mulig for alle.
Støttes med 8 mot 3 stemmer.

Tobias Fjeldstad-Hveding forlot møtet 15.35 og rådet talte 10 møtende representanter.

DRIFT AV IDRETTSHALLER

- Ungdomsrådet er for at private aktører (eller idrettslag) overtar drift og ansvar av idrettshaller og utendørs idrettsanlegg. Dette vil gi kommunen en avlastning. I tillegg vil det skape mer tilpasning for idrettslagene fordi de kan tjene penger på at andre har treninger og vil miste penger på å ha treninger selv.
Fikk 3 stemmer og falt.
- Ungdomsrådet er imot at private aktører (eller idrettslag) overtar drift og ansvar av idrettshaller og utendørs idrettsanlegg. Vi er redde for at det blir en skeivhet hvor noen lag eller idretter får mer treningstid kontra de som ikke har private avtaler. Klubbens økonomi bør ikke påvirke hvor mye treningstid man får.
Støttes med 7 mot 3 stemmer.

ANNET

- Ungdomsrådet er imot å redusere klimabudsjettet med 1,5 mill. kroner i 2026. Vi er i en klimakrise, og klimaet må prioriteres. Hvis alle kommuner reduserer klimabudsjettene sine for å prioritere andre ting, vil ikke Norge klare å nå noen av klimamålene sine. Vi unge får stadig beskjed om at vi er kommunes fremtid, men denne fremtiden finnes ikke hvis vi ikke satser på klima.
Støttes enstemmig.
- Ungdomsrådet mener det er kortsiktig å selge areal for å tjene penger på det. Vi mener at kommunen heller skal beholde kontrollen over egne arealer, men leie dem ut for inntekt.
Støttes med 9 mot 1 stemme.
- Ungdomsrådet er imot kommunen skal begrense bosetting av kvoteflyktninger til inntil 75 personer, når anmodningen er på 100 personer. Vi føler kommunen har et ansvar i en urolig verden.
Støttes enstemmig.

Ungdomsrådets uttalelse 11.11.2025:

Kommunedirektørens innstilling tas til orientering.

Ungdomsrådet har følgende tilleggskommentarer:

- Psykisk helsetilbud for barn og unge må beholde sin totale kapasitet, ungdomsrådet er ikke imot at det blir omstilt, men vi vil være imot omstillingen hvis den totale kapasiteten reduseres. Vi tror at kommunen vil spare penger i lengden hvis en kan hjelpe ungdom tidligere, slik at de kan vokse opp til å bli godt fungerende medlemmer av samfunnet. Det er viktig at omstillingen ikke skjer på bekostning av tilbudet og barn og unges beste. Ungdomsrådet mener det er viktig at ungdom involveres i arbeidet med eventuell omstilling av psykisk helsetilbud for barn og unge.

- Ungdomsrådet oppfordrer de folkevalgte til å investere i kommunens barn og unge. Dette vil kommunen tjene på, på sikt.
- Vi er imot fjerning av undervarme på kunstgressbanene. Hvis varme ved kunstgressbaner blir fjernet, fører det til mindre aktivitet for uorganisert, og organisert fotball, og øker risikoen for skade for spillerne som spiller. Fotballen er noe som gir et godt sosialt felleskap og mye glede hos barn og unge, det er spesielt viktig at de får opprettholdt dette gjennom vintermånedene. Ved kutting av varme, må i hvert fall gode brøyteordninger garanteres. Vi tror brøyting av fotballbaner vil nedprioriteres, og tilbudet vil bli redusert.
- Ungdomsrådet mener at gatevarme bør beholdes noen steder for å gjøre tjenester brukt av sårbare grupper tryggere, eksempelvis ved legesentre, seniorsentre og apotek.
- Ski stasjon er et viktig knutepunkt i kommunen, og det er svært mange mennesker innom gjennom hele dagen. Gatevarmen er helt essensiell for å opprettholde et effektivt knutepunkt i kommunen.
- Ungdomsrådet aksepterer en reduksjon i tilbudet for skolebibliotekene.
- Ungdomsrådet aksepterer en omstilling fra Newtonrommet til realfagssatsning.
- Vi er imot oppsigelse av barnehage- og SFO-plass for 1. og 2. klasse ved utestående betalinger, men støtter oppsigelse av SFO- plass for 3. og 4. klasse ved utestående betalinger. Dette begrunner vi med at 1. og 2. klassinger er mer sårbare og har støtte behov for SFO-plass, mens 3. og 4. klassinger i større grad kan klare seg selv hjemme.
- Vi synes Nordre Follo Gatekunst er et fint prosjekt, og et godt tilbud, men vi har forståelse for hvorfor det blir foreslått avvirket, forslaget støttes.
- Ungdomsrådet mener at hvis egenandelen på kulturskolen økes, må også budsjettrammen for tilskuddsordningen for familier med lav inntekt økes. Flere familier vil kunne trenge støtte.
- Ungdomsrådet er imot at varmtvannsbasseng på både Dagbo og Høyås stenges. Vi støtter rehabilitering av varmtvannsbasseng på Høyås. Mange eldre er avhengig av varmtvannsbasseng for fysisk aktivitet, da det er en skånsom treningsform.
- Ungdomsrådet er imot ansattbetaling på p-plasser for de som jobber i barnehage, på skole og for eksempel omsorgsboliger og sykehjem. Vi har allerede et rekrutteringsproblem og må prøve å beholde våre ansatte. Folk burde oppfordres til å bruke kollektivt, men dette er ikke mulig for alle.
- Ungdomsrådet er imot at private aktører (eller idrettslag) overtar drift og ansvar av idrettshaller og utendørs idrettsanlegg. Vi er redde for at det blir en skeivhet hvor noen lag eller idretter får mer treningstid kontra de som ikke har private avtaler. Klubbens økonomi bør ikke påvirke hvor mye treningstid man får.

- Ungdomsrådet er imot å redusere klimabudsjettet med 1,5 mill. kroner i 2026. Vi er i en klimakrise, og klimaet må prioriteres. Hvis alle kommuner reduserer klimabudsjettene sine for å prioritere andre ting, vil ikke Norge klare å nå noen av klimamålene sine. Vi unge får stadig beskjed om at vi er kommunes fremtid, men denne fremtiden finnes ikke hvis vi ikke satser på klima.
- Ungdomsrådet mener det er kortsiktig å selge areal for å tjene penger på det. Vi mener at kommunen heller skal beholde kontrollen over egne arealer, men leie dem ut for inntekt.
- Ungdomsrådet er imot kommunen skal begrense bosetting av kvoteflyktninger til inntil 75 personer, når anmodningen er på 100 personer. Vi føler kommunen har et ansvar i en urolig verden.

Arbeidsmiljøutvalget har behandlet saken i møte 13.11.2025 sak 23/25

Behandling/Votering:

Kommunedirektørens forslag støttes enstemmig

Arbeidsmiljøutvalgets innstilling 13.11.2025:

Saken tas til orientering

Eldrerådet har behandlet saken i møte 17.11.2025 sak 21/25

Behandling:

Karin Kværner (leder) fremmet følgende forslag:

«Eldrerådet vil understreke at innenfor en stram kommuneøkonomi, er det viktig å prioritere seniorene i kommunen.

Saken tas ellers til orientering.»

Votering:

Kværners forslag støttes enstemmig.

Eldrerådets uttalelse 17.11.2025:

Eldrerådet vil understreke at innenfor en stram kommuneøkonomi, er det viktig å prioritere seniorene i kommunen.

Saken tas ellers til orientering.

Partssammensatt utvalg har behandlet saken i møte 17.11.2025 sak 21/25

Behandling:

Knut Tønnes Steenersen fremmet følgende forslag:
Saken tas til orientering.

Votering:

Steenersens forslag støttes enstemmig.

Partssammensatt utvalgs uttalelse 17.11.2025:

Saken tas til orientering.

Utvalg for næring, eiendoms- og stedsutvikling har behandlet saken i møte 17.11.2025 sak 30/25

Behandling:

Lars Chr. Bilet (FRP) fremmet følgende forslag:
Saken tas til orientering.

Votering:

Bilet sitt forslag støttes enstemmig.

Utvalg for næring, eiendoms- og stedsutviklings innstilling 17.11.2025:

Saken tas til orientering.

Utvalg for klima, teknikk og miljø har behandlet saken i møte 18.11.2025 sak 32/25

Behandling:

Sivert Leirbakk fremmet følgende forslag:
Saken tas til orientering.

Votering:

Leirbakks forslag støttes enstemmig.

Utvalg for klima, teknikk og miljøes innstilling 18.11.2025:

Saken tas til orientering.

Utvalg for oppvekst, idrett og kultur har behandlet saken i møte 19.11.2025 sak 48/25

Behandling:

Uttalelser fra råd og utvalg er gjort kjent for utvalget i forkant av møtet.

Hege Elise Blix Mortensen (H) fremmet følgende forslag på vegne av utvalget:
«Saken tas til orientering.»

Votering:

Mortensens forslag støttes enstemmig.

Utvalg for oppvekst, idrett og kulturs innstilling 19.11.2025:

Saken tas til orientering.

Utvalg for omsorg, helse og seniorpolitikk har behandlet saken i møte 19.11.2025 sak 19/25

Behandling:

Uttalelser og innstillinger fra andre råd og utvalg var gjort kjent før møtet.

Bjørn Kløvstad (H) fremmet følgende forslag:
«Saken tas til orientering.»

Votering:

Kløvstads forslag støttes enstemmig.

Utvalg for omsorg, helse og seniorpolitikks innstilling 19.11.2025:

Saken tas til orientering.

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 20.11.2025 sak 102/25

Behandling:

Uttalelser og innstillinger fra råd og utvalg er gjort kjent for utvalget.

Helge Bunæs (H) fremmet på vegne av H, FRP og SP følgende forslag:
«Saken tas til orientering.»

Votering:

Forslaget fra H, FRP og SP støttes enstemmig

Utvalg for plan og byggesaks innstilling 20.11.2025:

Saken tas til orientering

Formannskapet har behandlet saken i møte 26.11.2025 sak 74/25

Behandling:

Uttalelser og innstillinger fra råd og utvalg er gjort kjent for formannskapet.

Regneark som viser partienes forslag til endringer i drifts- og investeringsbudsjettet, ble lagt fram.

Tilleggsnotat til kommunedirektørens forslag til økonomi og handlingsplan 2026-2029 datert 29.10.2025 ble skrevet etter at saksframlegg og vedlegg var godkjent og kommunedirektørens innstilling pkt. 1 må derfor endres.

Cecilie Pind (H) fremmet på vegne av H, FRP og PP følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 1 (endring i rødt):

1. Økonomi- og handlingsplan 2026-2029, inkludert årsbudsjett og økonomiplan, vedtas i samsvar med forskriftsmessige oversikter i kommunedirektørens forslag til økonomi- og handlingsplan 2026-2029 med endringer som fremkommer i tilleggnotat datert 29.10.2025. Forskriftsmessige oversikter er:

1. Hovedoversikt drift som vist i §5-4, 1.ledd: Bevilgningsoversikt drift (1A)
2. Netto driftsbudsjett per direktørområde som vist i §5-4, 2. ledd: Bevilgningsoversikt (1B)
3. Hovedoversikt investering som vist i §5-5, 1.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2A)
4. Investeringsbudsjett per investering som vist i §5-5, 2.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2B)

Tore Storehaug (KRF) fremmet følgende alternative forslag på vegne av KRF og V:

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra KRF og V.

Knut Oppegaard (H) fremmet følgende alternative forslag på vegne av H, FRP og PP:

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra H, FRP, PP.

Oddbjørn Lager Nesje (AP) fremmet på vegne av AP følgende alternative forslag:

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra AP.

Nicholas Wilkinson (SV) fremmet følgende alternative forslag:

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra SV.

Nicholas Wilkinson (SV) fremmet følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 2.2:

«Lån til startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 350 mill. kroner. Rammen inkluderer forsøksordningen til førstegangsetablerere.»

Nicholas Wilkinson (SV) fremmet følgende tilleggsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 3: Tillegg til innstillingens pkt. 3 på slutten av punktet:

«Det innføres ikke gebyr for behandling av solcelleanlegg på boligbygg. Selv om gebyrnivået ellers skal tilsvare full selvkost, gjør kommunestyret et unntak for solcellesøknader for å stimulere til klimavennlige energiltak, redusere kostnader for innbyggerne og sikre lik behandling av ulike boligtyper.»

Nicholas Wilkinson (SV) fremmet følgende tilleggsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 5: «Prinsippet om frigrav ved gjenbruk av grav innføres for innbyggere som er bosatt i Nordre Follo på dødstidspunktet. Ordningen skal kompenseres økonomisk i tilskuddet til Kirkelig fellesråd.»

Nicholas Wilkinson (SV) fremmet på vegne av AP, KRF, R, SV, V følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 8:

«For 2026 bosettes inntil 87 flyktninger, hvorav 7 enslige mindreårige, i tråd med IMDi sin anmodning for 2026.»

Knut Oppegaard (H) fremmet på vegne av H, FRP og PP følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 8:

«For 2026 bosettes inntil 50 flyktninger.»

Tore Storehaug (KRF) fremmet på vegne av AP, KRF, R, SV og V følgende verbalforslag:

«Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret med forslag til innretting på ansattparkering, inkludert parkeringsavgift ved formålsbygg, etter involvering av tillitsvalgte.»

Votering:

Wilkinsons endringsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 2.2 (startlån) ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling pkt. 2.2. Kommunedirektørens innstilling pkt. 2.2 støttes med 9 stemmer (4H, 2FRP, 1PP, 1KRF, 1V) og Wilkinsons endringsforslag falt.

Wilkinsons tilleggsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 3 (gebyr) fikk 3 stemmer (1SV, 1R, 1V) og falt. AP og Venstre tok partimessig forbehold.

Wilkinsons tilleggsforslag til kommunedirektørens innstilling pkt. 5 (frigrav) fikk 4 stemmer (1SV, 1V, 1R, 1KRF) og falt. AP og V tar partimessig forbehold.

Felles endringsforslag fra AP, KRF, R, SV, V til kommunedirektørens innstilling pkt. 8 (bosetting) fikk 6 stemmer (2AP, 1KRF, 1R, 1SV, 1V) og falt.

Kommunedirektørens innstilling pkt. 8 (bosetting) fikk 0 stemmer og falt.

Felles endringsforslag fra H, FRP, PP til kommunedirektørens innstilling pkt. 8 (bosetting) støttes med 7 stemmer (4H, 2FRP, 1PP).

Felles verbalforslag fra AP, KRF, R, SV og V (ansattparkering) fikk 6 stemmer (2AP, 1KRF, 1R, 1SV, 1V) og falt.

Felles endringsforslag fra H, FRP og PP til kommunedirektørens innstilling pkt. 1 støttes med 12 stemmer (3H, 2FRP, 1PP, 2AP, 1KRF, 1R, 1SV, 1V) mot 1 stemme (1H, Mortensen). Mortensen stemte feil under voteringen og ønsket å stemme for.

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra SV fikk 2 stemmer (1SV, 1R) og falt.

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra AP fikk 2 stemmer (2AP) og falt.

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra KRF og V fikk 2 stemmer (1KRF, 1V) og falt.

Kommunedirektørens innstilling med endring i pkt. 1 med overlevert endringsforslag fra H, FRP, PP støttes med 7 stemmer (4H, 2FRP, 1PP)

Formannskapetets innstilling 26.11.2025:

Kommunedirektørens innstilling med endringsforslag fra H, FRP og PP:

1. Økonomi- og handlingsplan 2026-2029, inkludert årsbudsjett og økonomiplan, vedtas i samsvar med forskriftsmessige oversikter i kommunedirektørens forslag til Økonomi- og handlingsplan 2026-2029 med endringer som fremkommer i tilleggsnotat datert 29.10.2025. Forskriftsmessige oversikter er:
 1. Hovedoversikt drift som vist i §5-4, 1.ledd: Bevilgningsoversikt drift (1A)
 2. Netto driftsbudsjett per direktørområde som vist i §5-4, 2. ledd: Bevilgningsoversikt (1B)
 3. Hovedoversikt investering som vist i §5-5, 1.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2A)
 4. Investeringsbudsjett per investering som vist i §5-5, 2.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2B)
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til følgende låneopptak:
 1. Lån til finansiering av investeringer, inntil 1 047 mill. kroner.
 2. Lån til startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 320 mill. kroner. Rammen inkluderer forsøksordningen til førstegangsetablerere.
 3. Likviditetslån innenfor en kredittramme begrenset oppad til 100 mill. kroner i henhold til kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning.
 4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å refinansiere lån innenfor rammene i reglement for finans- og gjeldsforvaltning.
 5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre restbudsjett 2025, mer-/mindreforbruk, på ikke-avsluttede investeringsprosjekter til årsbudsjett 2026, inklusiv finansiering.
3. For tjenester innen vann, avløp, renovasjon, slam, feiing, private reguleringsplaner, bygge-/delesaker, saksbehandling etter matrikkelloven og utslippstillatelser etter forurensningsloven skal gebyrnivået tilsvare full kostnadsdekning i henhold til lovverk og gjeldende retningslinjer for selvkost. Tilsvarende gjelder også for seksjoneringsaker.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere flyktningefondet ved behov.
5. Kommunale gebyrer, avgifter, brukerbetaling og festeavgift til Nordre Follo kirkelige fellesråd fastsettes som vist i økonomi- og handlingsplanen (gebyrlisten).
6. Planstrategi i Økonomi- og handlingsplan 2026-2029 legges til grunn i det videre arbeidet. Temaplaner oppheves i henhold til tabellen i kapittel *Planarbeid og status kommunale planer*.
7. Ved utskriving av skatt nyttes Stortingets fastsatte maksimale satser.

8. For 2026 bosettes inntil 50 flyktninger.
9. Kommunen gir kr 90 000 årlig i tilskudd til TV-aksjonen.

Vedlagte regneark viser partienes forslag til endringer i drifts- og investeringsbudsjettet.

Kommunedirektørens forslag til Økonomi- og handlingsplan 2026-2029

Kommunedirektørens innstilling

1. Økonomi- og handlingsplan 2026-2029, inkludert årsbudsjett og økonomiplan, vedtas i samsvar med forskriftsmessige oversikter i kommunedirektørens forslag til Økonomi- og handlingsplan 2026-2029, herunder:
 1. Hovedoversikt drift som vist i §5-4, 1.ledd: Bevilgningsoversikt drift (1A)
 2. Netto driftsbudsjett per direktørområde som vist i §5-4, 2. ledd: Bevilgningsoversikt (1B)
 3. Hovedoversikt investering som vist i §5-5, 1.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2A)
 4. Investeringsbudsjett per investering som vist i §5-5, 2.ledd: Bevilgningsoversikt investering (2B)
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til følgende låneopptak:
 1. Lån til finansiering av investeringer, inntil 1 047 mill. kroner.
 2. Lån til startlån fra Husbanken til videre utlån, inntil 320 mill. kroner. Rammen inkluderer forsøksordningen til førstegangsetablerere.
 3. Likviditetslån innenfor en kredittramme begrenset oppad til 100 mill. kroner i henhold til kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning.
 4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å refinansiere lån innenfor rammene i reglement for finans- og gjeldsforvaltning.
 5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre restbudsjett 2025, mer-/mindreforbruk, på ikke-avsluttede investeringsprosjekter til årsbudsjett 2026, inklusiv finansiering.
3. For tjenester innen vann, avløp, renovasjon, slam, feiing, private reguleringsplaner, bygge-/delesaker, saksbehandling etter matrikkelloven og utslippstillatelser etter forurensningsloven skal gebyrnivået tilsvare full kostnadsdekning i henhold til lovverk og gjeldende retningslinjer for selvkost. Tilsvarende gjelder også for seksjoneringsaker.
4. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere flyktningefondet ved behov.
5. Kommunale gebyrer, avgifter, brukerbetalinger og festeavgift til Nordre Follo kirkelige fellesråd fastsettes som vist i økonomi- og handlingsplanen (gebyrlisten).
6. Planstrategi i Økonomi- og handlingsplan 2026-2029 legges til grunn i det videre arbeidet. Temaplaner oppheves i henhold til tabellen i kapittel *Planarbeid og status kommunale planer*.
7. Ved utskriving av skatt nyttes Stortingets fastsatte maksimale satser.
8. For 2026 bosettes inntil 75 flyktninger.
9. Kommunen gir kr 90 000 årlig i tilskudd til TV-aksjonen.

Sammendrag

Kommunedirektøren legger med dette frem sitt forslag til økonomi- og handlingsplan for Nordre Follo kommune for perioden 2026-2029. Det legges frem et forslag til driftsbudsjett og investeringsbudsjett. Forslaget bygger på tidligere økonomiplanvedtak og vedtak gitt i tidligere saker.

Økonomi- og handlingsplan er kommunedirektørens forslag til prioriteringer og målsettinger for perioden 2026-2029. Kommunelovens § 14-3 regulerer kommunenes krav om økonomiplan i fireårsperioder og årsbudsjett. Økonomi- og handlingsplan viser kommunens prioriteringer og ønskede resultater i fireårsperioden frem mot 2029. Dokumentet inneholder både budsjett og handlingsplan i henhold til kommunelovens bestemmelser og periodens handlingsdel for Kommuneplan 2025-2040.

Kommunedirektørens forslag gir et positivt netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i 2026. Mens kommunens vedtatte handlingsregel for netto driftsresultat er satt til 2,0 prosent, gir kommunedirektørens budsjettforslag et nivå på dette nøkkeltallet i 2026 på 0,2 prosent. Dette er i tråd med vedtatt nivå i K-sak 33/25. I perioden har forslaget et positivt netto driftsresultat på gjennomsnittlig 1 prosent.

Rammetilskudd for 2026 er beregnet ut fra inntektssystemet som ble revidert i 2025, og der endringene er fullt innført fra og med 2026.

Investeringsbudsjettet i planperioden 2026-2029 er på samlet brutto 4,85 mrd. kroner, der finansieringsbehovet i 2026 i form av låneopptak er på totalt 1 047,1 mill. kroner pluss 320 mill. kroner til startlån. Samlet finansieringsbehov forutsetter salg av eiendom, tomter og varige driftsmidler for 95,5 mill. kroner i perioden. Gjennomsnittlig gjeldsgrad for planperioden vil være på 148,3 prosent, og 134,9 prosent for 2026.

Klimabudsjettet inngår som en del av Økonomi- og handlingsplan 2026-2029. Klimabudsjettet presenterer tiltak som foreslås gjennomført i 2026, sammen med utslippseffekt av tiltakene og finansiering. Tiltakene dekker både direkte og indirekte utslipp.

Faktaopplysninger

Forslaget bygger videre på Økonomi- og handlingsplan 2025-2028, justert for endringer i de økonomiske rammeforutsetningene som har kommet frem i løpet av høsten, herunder de forutsetninger som ligger i forslag til statsbudsjett. Siden statsbudsjettet ble lagt frem 15.10.2025 er skatt- og rammetilskudd budsjettet som det fremkommer i statsbudsjettet for 2026, med et grovt anslag på effekt av egne befolkningsprognoser.

Det vil i løpet av kort tid etter fremleggelsen av kommunedirektørens forslag, bli lagt frem et tilleggsnotat med et mer nøyaktig anslag for frie inntekter og nøyaktig fordeling mellom skatt og rammetilskudd basert på kommunens egne befolkningsprognoser (prognosemodell). Dette vil påvirke tallene for 2026 og særlig perioden 2027-2029. Notatet vil også omhandle eventuelle andre forhold fra statsbudsjettet.

For å møte utfordringene rundt økonomisk handlingsrom og et utgiftsnivå som ikke er bærekraftig på sikt, ble det i slutten av 2024 igangsatt et arbeid for å få kontroll på merforbruket i flere direktørområder. Samtidig ble prosessen «Bærekraftig økonomi» startet. Denne prosessen skulle forberede kommunen på store og krevende prioriteringer fra og med 2026.

I mai 2025 behandlet kommunestyret sak 33/25 «Bærekraftig økonomi – retningsvalg». Her presenterte kommunedirektøren sine anbefalinger for hvilke tiltak som burde utredes videre frem mot fremleggelsen av ØHP 2026–2029. Ved å legge saken frem allerede i mai, ønsket kommunedirektøren å involvere de folkevalgte tidlig i prosessen, slik at kommunestyret kunne gi innspill til hvilke retninger det skulle arbeides videre med. Kommunestyret ga klare føringer om enkelte tiltak som ikke skulle utredes videre, og ba samtidig om utredning av nye tiltak.

Omstillingstiltakene som ligger i forslaget er basert på det som ble framlagt for kommunestyret 26. mars i Bærekraftig økonomi 2026- 2029, og vedtak i K-sak 33/25.

Forslaget til Økonomi- og handlingsplan 2026-2029 er utarbeidet i samarbeid med kommunens virksomheter. Tillitsvalgte og verneombud har medvirket i arbeidet gjennom drøftinger i lokale og sentrale samarbeidsutvalg. Forslaget behandles i partssammensatt utvalg før politisk behandling.

Lover og regler

Økonomi- og handlingsplan er kommunedirektørens forslag til prioriteringer og målsettinger for perioden 2026-2029. Kommunelovens § 14-3 regulerer kommunenes krav om økonomiplan i fireårsperioder og årsbudsjett. Økonomiplan etter kommuneloven § 14-2 kan inngå i eller utgjøre handlingsdelen.

Plan- og bygningsloven § 11-1 regulerer kommunens krav om handlingsdel til kommuneplanen.

Økonomiske konsekvenser

Økonomiske konsekvenser er grundig utredet. Det vises spesielt til kapitlene Økonomisk handlingsrom og Driftsbudsjett.

Alternative løsninger

I henhold til Kommunelovens § 14-3 må økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året vedtas før årsskiftet. Det er ingen alternativ til å utarbeide en økonomi- og handlingsplan.

Kommunedirektørens vurdering

Overordnet status økonomi

Kommunens økonomiske handlingsrom er fortsatt under sterkt press i planperioden. Økte finanskostnader og store investeringer setter spesielt sitt preg på driften i årene fremover. Dagens utgiftsnivå, og det økende behovet for å finansiere renter og avdrag, er ikke økonomisk bærekraftig over tid.

Utviklingen i kommunens utgifter henger sammen med hvilke oppgaver kommunen løser, og hvordan vi løser dem. De årlige driftskostnadene og investeringene må reduseres. For å sikre økonomiske rammer og gjennomføringskraft i fremtiden er det behov for en stadig omstilling av kommunens tjenester.

Proessen Bærekraftig økonomi har hatt som mål å forberede kommunen på store og krevende prioriteringer. Det har vært viktig i arbeidet at innsparingstiltakene skal bidra til innovasjon og utvikling av fremtidens kommune. Mange av tiltakene retter seg derfor mot økt bruk av kunstig intelligens og digitale løsninger, samt reduksjon i antall ledere og administrative ressurser.

For å oppnå et nivå på netto driftsresultat som i kst-sak 33/25 er det samlet i økonomiplanperioden lagt inn omstillingstiltak på om lag 265 mill. kroner. Av dette er om lag 200 mill. kroner knyttet til tiltak fra Bærekraftig økonomi. Omstillingen vil bety endrede eller reduserte tjenester og antall medarbeidere. Selv om utfordringene er store, skal disse løses. Omstillingsprosessen vil være krevende for alle, både innbyggere, folkevalgte, administrasjon og ansatte. Omstillingen er likevel nødvendig for å opprettholde økonomisk bærekraft fremover.

Budsjettforslaget bygger på prinsipper om å gi en balansert fremstilling av frie inntekter, utvikling i finansutgifter og tilgjengelige midler til fordeling i tjenestene. På den måten synliggjøres det reelle behovet for tilpasning og effektivisering av tjenestetilbudet.

Det er tatt høyde for økte kostnader og økte inntekter knyttet til befolkningsøkning i hele perioden. Det er i tillegg vesentlig å holde farten oppe på omstillingen. Den anslåtte veksten i frie inntekter vil i planperioden i stor grad gå med til å dekke økte demografikostnader og lønns- og prisvekst.

Til tross for reduserte inntekter og krevende rammebetingelser, vurderer kommunedirektøren å ha lagt fram et forslag til Økonomi- og handlingsplan som tar hensyn til kommunens samfunnsoppdrag og utfordringer. I budsjettet er det for eksempel foreslått å prioritere stimuleringsmidler til ny modell for fremtidens velferdssamfunn og økning av Helse og mestring og Oppvekst og lærings økonomiske rammer for å imøtekomme større tjenestebehov. I 2025/2026 avsluttes flere større byggeprosjekter: to skoler, en barnehage, en svømmehall, en idrettshall, to vann- og avløpsstrekninger samt oppgradering av Ski torg.

En kombinasjon av høyere gjeld og økte finanskostnader, øker kommunens finansielle risiko. Vi har vedtak på at netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter ikke skal overstige 109 prosent i gjennomsnitt i gjeldende økonomiplanperiode, og skal reduseres til 100 prosent innen 2033. Det jobbes kontinuerlig for å oppnå et bærekraftig investeringsnivå. Vi må bygge så billig som mulig, vi må sikre mest mulig arealeffektiv bruk av de byggene vi har, en del bygg som var planlagt rehabilitert må utsettes samt at bygg og eiendom kommunen ikke trenger til egen tjenesteproduksjon må avhendes.

Investeringsbudsjettet er i all hovedsak basert på tidligere vedtatte investeringer og vedtak i Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan fra februar 2025. Justeringer mellom årene i perioden, og enkelte økninger/reduksjoner, er foreslått tatt inn. I tillegg er det meldt inn enkelte nye investeringer. Det er foretatt vurderinger med hensyn til realisme og kritisk behov.

Det er i hele planperioden lagt inn økning knyttet til arealendringer og driftskonsekvenser av investeringer. For 2026 er rammen økt med 2,8 mill. kroner knyttet til dette. I tillegg er det i 2026 satt av 222 mill. kroner til konsekvensjusteringer. Konsekvensjusteringer er i all hovedsak knyttet til kostnader kommunen er forpliktet til ut fra lov, avtaleverk eller vedtak, og inkluderer avsetning til økt pensjon som følge av livslang AFP og særaldersgrenser og lønnsoppgjør. Beløpet til ny AFP, særaldersgrenser og lønnsoppgjør 2026 utgjør om lag 112 mill. kroner av de totale konsekvensjusteringene.

Kommunedirektøren foreslår som et utgangspunkt en generell prisjustering av kommunens avgifter og gebyrer på 3,5 prosent, med unntak av de satser som er særbehandlet av kommunestyret, bestemt av Storting eller forskrift, eller er foreslått endret i budsjettforslaget. Det vises til vedlegg til økonomi- og handlingsplanen for en komplett oversikt over forslag til satser.

Det legges opp til at gebyrinntekter og kommunale avgifter i stor grad skal være til selvkost/selvfinansierende der dette ikke er i strid med lov eller forskrift.

Spesielle forhold

Bosetting av flyktninger

Nordre Follo kommune mottar hvert år anmodning fra IMDi om bosetting av flyktninger. Anmodningen fra IMDi kommer i slutten av november.

Kommunen har hatt en høy bosetting de siste årene, og det vil fortsatt være mange flyktninger som trenger tjenester fra kommunen de nærmeste årene. Øvrig tjenesteapparat i kommunen melder at det er stort press på tjenestene. I 2025 er anmodningen på 100 personer; inkluderer vi familiegjenforeninger ser faktisk bosetting ut til å bli om lag 170 personer.

For 2026 foreslår kommunedirektøren at kommunen bosetter inntil 75 flyktninger. Eventuell familiegjenforening vil komme i tillegg - dette er bosettinger kommunen ikke kan takke nei til. Det er alltid forbundet med stor usikkerhet når det gjelder bosetting og ankomster av flyktninger.

Tilskudd TV-aksjon

Kommunestyret vedtok i september 2020 at kommunens bidrag til den årlige TV-aksjonen skal være kr 1,5 per innbygger. Virksomhetene kompenseres ikke for prisvekst i sine budsjetter. Det foreslås derfor i stedet at kommunen gir tilskudd som et fast kronebeløp på kr 90 000.

Kirkelig fellestråd

I tråd med samarbeidsavtalen er det lagt inn kompensasjon for lønnsvekst i tråd med kommunal deflator for dette. Generell prisvekst er ikke kompensert – på lik linje som for kommunens egne virksomheter. Endringer i perioden ellers er relatert til helårseffekt fra 2026 av avvikling av kremasjonsavgift, og at midler til ungdomsdiakonstilling fjernes fra 2027 i tråd med vedtak i ØHP 2024-2027.

Kirkelig fellestråd har utover dette bedt om kompensasjon for prinsipp om frigrav på 2,2 mill. kroner. Dette har ikke kommunedirektøren funnet rom for. Det vises for øvrig til Fellestrådet budsjettforslag i vedlegg 2.

Investeringsstilskuddet til Fellestrådet er økt med 0,5 mill. kroner per år i perioden. Utover i perioden er det foreslått store investeringer til utvidelse av Ski kirkegård i henhold til gravplassmeldingen. Dette må vurderes og utredes nærmere.

Ski, 22.10.2025

Øyvind Henriksen
kommunedirektør

Vedlegg

ØHP 2026-2029 Kommunedirektørens forslag

ØHP 2026-2029 Kommunedirektørens forslag_Vedlegg 1

ØHP 2026-2029 Kommunedirektørens forslag_Vedlegg 2

Tilleggsnotat til kommunedirektørens forslag til Økonomi og handlingsplan 2026-2029

- Økonomi- og handlingsplan 2026-2029
 - Vedlegg 1:
 - Endringsforslag budsjett investeringer
 - Formål og fremdrift for investeringer
 - Gebyrliste
 - Vedlegg 2:
 - Innkallinger og protokoller fra IKS, kommunale samarbeid